

DATOS IDENTIFICATIVOS

Estudos lusófonos IV

Materia	Estudos lusófonos IV			
Código	V01G400V01986			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Seijas Montero, Maria			
Profesorado	Seijas Montero, Maria			
Correo-e	mariaseijas@uvigo.es			
Web	http://http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Fundamentos da historia e cultura portuguesa, brasileira e africana no século XX.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
D6	Capacidade de xestionar a información.
D7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D9	Capacidade crítica e de autocrítica.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer e entender aspectos fundamentais da lingua portuguesa (en continuación dos contidos tratados en Estudos lusófonos 2).	A1	B1	C3	D2
	A2	B4	C16	D3
		B6	C20	D6
		B9	C22	D7
		B10	C25	D8
		C27	D9	
Coñecer e entender aspectos de historia e da cultura lusófona moderna (en continuación dos contidos tratados en Estudos lusófonos 2 e completando os contidos tratados en Estudos lusófonos 3).	A1	B1	C1	D2
	A2	B4	C2	D8
	A3	B6	C3	D9
	A4	B9	C3	D9
	A5	B10	C4	D10
			C16	D11
			C20	D12
				D17
			D22	
Coñecer aspectos principais das literaturas portuguesa, brasileira e africana lusófona actuais (completando os contidos tratados en Estudos lusófonos 3).	A1	B1	C1	D2
	A2	B4	C2	D2
	A5	B6	C3	D3
		B9	C4	D6
		B10	C16	D7
			C18	D8
			D9	
			D17	
Saber traducir textos portugueses de extensión reducida de diferentes xéneros nun nivel avanzado ao español e/ou ao galego.	A1	B1	C3	D2
	A1	B4	C16	D3
	A2	B6	C17	D6
	A2	B9	C18	D8
	A3	B10	C20	D9
	A5			D10
	A5			D22
Coñecer e entender aspectos da *sociolingüística lusófona (en continuación dos contidos tratados en Estudos lusófonos 2).	A1	B1	C3	D1
	A1	B1	C3	D2
	A2	B4	C8	D3
	A3	B5	C16	D6
	A5	B6	C16	D7
	A5	B9	C20	D8
		B10	C28	D8
	B13			
Coñecer e entender a diversidade cultural da lusofonía (en continuación dos contidos tratados en Estudos lusófonos 2 e completando os contidos tratados en Estudos lusófonos 3).	A1	B1	C2	D4
	A2	B4	C3	D6
	A5	B6	C4	D7
		B9	C13	D7
		B10	C16	D8
			C20	D9
			C28	D9
				D10
			D17	
Entender e saber analizar textos escritos e orais lusófonos de diferentes xéneros nun nivel avanzado (en continuación dos contidos tratados en Estudos lusófonos 2).	A1	B1	C1	D1
	A1	B1	C2	D2
	A2	B4	C3	D3
	A2	B4	C16	D3
	A3	B5	C20	D5
	A4	B6		D6
	A5	B6		D7
	A5	B7		D8
		B8		D9
		B9		D10
		B9		D11
		B10		D12
		B10		D16
				D17
			D18	
			D19	
			D20	

Contidos

Tema

1. Historia dos países lusófonos desde 1974 ata a actualidade.	1.1. Sociedade e economía en Portugal. 1.2. A evolución política en Portugal. 1.3. Sociedade e economía de Brasil. 1.4. A evolución política de Brasil. 1.5. África portuguesa desde 1974.
2. Cultura dos países lusófonos na segunda metade do século XX.	2.1. Aspectos culturais de Portugal. 2.2. Aspectos culturais de Brasil. 2.3. Aspectos culturais da África portuguesa.
3. Música, arte e cinema na actualidade.	3.1. Música, arte e cinema en Portugal. 3.2. Música, arte e cinema en Brasil. 3.3. Música, arte e cinema na África lusófona.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	23	0	23
Debate	2	4	6
Traballos de aula	10	16	26
Traballo tutelado	11	32	43
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	50	51

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Modalidade presencial: actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Modalidade semipresencial: actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia a través da plataforma Fatic. O alumnado semipresencial pode asistir, presencialmente, a esta actividade.
Lección maxistral	Modalidade presencial: Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Modalidade semipresencial: Trasmisión por parte da profesora a través da plataforma Fatic dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Debate	Modalidade presencial: Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pódese centrar nun tema dos contidos da materia, a análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente na sesión maxistral. Modalidade semipresencial: Discusión por medio de titorías virtuais entre un grupo de estudantes coa profesora. Pódese centrar nun tema dos contidos da materia, a análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente na sesión maxistral.
Traballos de aula	Modalidade presencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante. Modalidade semipresencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos a través da plataforma Fatic baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	Modalidade presencial: traballos tutelados individuais. Inclúen a lectura e a investigación bibliográfica ou doutras fontes en relación cun ou máis temas. Finaliza coa redacción escrita e exposición oral do traballo. Modalidade semipresencial: traballos tutelados individuais. Inclúen a lectura e a investigación bibliográfica ou doutras fontes en relación cun ou máis temas. Finaliza coa redacción escrita e entrega do traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado.
Debate	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado.
Traballos de aula	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado.
Traballo tutelado	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Debate	<p>Modalidade presencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, a través da súa participación na discusión na aula, sobre un tema concreto e dar resposta ás preguntas formuladas pola profesora.</p> <p>Modalidade semipresencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, coa súa participación a través da plataforma *Faitic, sobre un tema concreto e dar resposta ás preguntas formuladas pola profesora.</p>	10	A5	B1 B4	C3 C16	D2 D6 D7 D8 D9 D12
Traballos de aula	<p>Modalidade presencial: Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.</p> <p>Modalidade semipresencial: Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. O alumno prepara este tipo de proba a través da plataforma Faitic ou pode asistir, presencialmente, á realización da proba.</p>	10	A2	B6	C16	D8 D9 D10 D11 D12
Traballo tutelado	<p>Modalidade presencial: Redacción escrita e exposición oral dun traballo individual. Implica a exposición oral, o debate e a defensa de leste.</p> <p>Modalidade semipresencial: Redacción escrita e entrega dun traballo individual.</p>	30	A2 A5	B4 B9 B10		D2 D6 D8 D9 D10 D11 D12
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>Modalidade presencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Desta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu.</p> <p>Modalidade semipresencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Desta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Conforme ao establecido na memoria de grao, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a esta proba. Por tanto, non hai diferenzas coa modalidade presencial.</p>	50	A1 A2 A5	B1 B4 B6 B9 B10	C3 C16	D2 D3 D6 D10 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade presencial:

Para poder optar ao sistema de **avaliación continua** o alumnado deberá asistir, polo menos, a 9 das 13 sesións teóricas previstas na programación. Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o alumnado de avaliación continua debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun

tempo/condiciones establecido/as pola profesora. Esta proba representará o 50% da cualificación final. Ademais un 10% obterase coa participación activa do alumnado nos debates. Outro 30% da nota final obterase coa redacción escrita e exposición oral dun traballo individual.

Nas clases prácticas o alumnado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, con valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, **o alumnado que non seguiu a avaliación continua** ou perdeu o dereito a ela, poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e outra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que fosen traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Na **segunda edición (xullo)** e en cursos posteriores, o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e outra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que fosen traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Modalidade semipresencial:

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exam, o alumnado de **avaliación continua** debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as pola profesora. Esta proba representará o 50% da cualificación final. Ademais un 10% obterase coa participación activa do alumnado nos debates a través da plataforma Faitic. Outro 30% da nota final obterase coa redacción escrita e entrega dun traballo individual.

Nas clases prácticas o alumnado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios a través da plataforma Faitic, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, con valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, **o alumnado que non seguiu a avaliación continua** ou perdeu o dereito a ela, poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e outra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que fosen traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Na **segunda edición (xullo)** e en cursos posteriores, o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e outra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que fosen traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

DE LA TORRE GÓMEZ, H. de la y SÁNCHEZ CERVELLO, J., **Portugal en la Edad Contemporánea**, Uned ediciones, 2000

RAMOS, R. (coord.), **História de Portugal**, A esfera dos Libros, 2010

MOTA, C., **Historia de Brasil: una interpretación**, Universidad de Salamanca, 2009

OSAVA, M. et al., **Brasil: historia, política, sociedad y cultura**, Biblioteca Nueva, 2004

BRITAIN, V., **Morte da dignidad: a guerra civil en Angola**, Dom Quixote, 1999

COSTA, F. M da y FALE, N., **Guía político dos PALOP**, Fragmentos: Fundação de Relações Internacionais, 1992

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Modalidade presencial e semipresencial:

-A copia ou plaxio nos traballos ou no exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

-A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-Recoméndase o uso da bibliografía indicada pola profesora.

-É responsabilidade do alumno consultar as materiais e novidades a través da plataforma Faitic e de estar ao tanto das

datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
